

Uitgangspuntennotitie Kunst en Cultuur

Najaar 2020

gemeente harderwijk

Over deze notitie

Dit is een uitgangspuntennotitie. In deze notitie geeft het college aan, wat de kracht en de waarde van kunst en cultuur zijn voor Harderwijk en wat de uitgangspunten zijn voor het beleid van het college op het gebied van kunst en cultuur. Het college vindt dat belangrijk, juist nu door de coronacrisis de culturele sector in grote onzekerheid verkeert. Vanwege deze crisis en de daarmee samenhangende omstandigheden kunnen het kunst- en cultuurbeleid en de uitvoering ervan op dit moment niet adequaat worden beschreven. Met deze notitie wordt op hoofdlijnen de richting aangegeven van het nog op te stellen beleid. De notitie begint met in het kort de uitgangspunten van het kunst- en cultuurbeleid voor de komende periode. Daarna volgen context en uitwerking.

Het culturele netwerk in Harderwijk wordt gevormd door een groot aantal instellingen en verenigingen. Een aantal van hen werkt professioneel, het overgrote deel wordt gedragen door vrijwilligers. Wat hen verbindt is hun passie voor kunst en cultuur. Het hele netwerk ondervindt ernstige gevolgen van de coronacrisis.

Kunst en cultuur leveren een wezenlijke bijdrage aan het behalen van de integrale beleidsdoelen van het college op de drie pijlers participatie, educatie en economie. De uitgangspunten voor het kunst- en cultuurbeleid en de beleidsdoelen centreren zich dan ook rond deze thema's. In deze notitie wordt ingegaan op de manier waarop kunst en cultuur bijdragen aan participatie, educatie en economie in Harderwijk. Tot slot wordt een aantal randvoorwaarden benoemd voor het verwezenlijken van deze bijdrage.

'Kunst en cultuur' omvat alle kunstvormen. In de regel worden onder 'kunst' de beeldende kunsten geschaard en onder 'cultuur' de overige vormen. In deze notitie wordt soms 'cultuur' gebruikt als kortere term voor het geheel van 'kunst en cultuur'.

De uitgangspunten van het kunst- en cultuur beleid voor de periode 2021-2024 in het kort

De uitgangspunten zijn gegroepeerd in de drie pijlers participatie, educatie en economie.

Uitgangspunt pijler Participatie: wij vinden het belangrijk dat alle inwoners van Harderwijk kunnen meedoen aan de samenleving, anderen kunnen ontmoeten en hun netwerk kunnen uitbreiden. Om dat te bereiken, willen we ook in de komende beleidsperiode kunst en cultuur inzetten.

Uitgangspunt pijler Educatie: wij vinden het belangrijk dat mensen van alle leeftijden op alle niveaus de mogelijkheid hebben om zich te ontplooien, om nieuwe dingen te leren en om hun creativiteit en verbeelding vorm te geven.

Wij vinden het belangrijk dat inwoners met talent worden gestimuleerd om dit talent verder te ontwikkelen. Ook vinden we het belangrijk dat de geschiedenis van Harderwijk voor iedereen toegankelijk is. Om dat te bereiken, willen we ook in de komende beleidsperiode kunst en cultuur inzetten.

Uitgangspunt pijler Economie: wij vinden het belangrijk dat Harderwijk een eigen identiteit heeft en mede om die eigenheid wordt gekozen als een plek om te bezoeken, te winkelen, vrije tijd te besteden, te gaan wonen en te gaan werken. Om dat te bereiken, willen we ook in de komende beleidsperiode kunst en cultuur inzetten.

De waarden van kunst en cultuur

Kunst en cultuur:

- **hebben een autonome, intrinsieke waarde – de waarde van de expressie van de kunstenaar en van de perceptie van de toeschouwer (schoonheid, herkenning, of juist nieuwsgierigheid naar het onbekende)**
- **stimuleren creativiteit en out-of-the-box-denken, wat nodig is voor innovatie**
- **vormen een wezenlijk onderdeel van de identiteit van mensen en van een plaats**
- **dragen bij aan het welbevinden en de gezondheid van de mensen die eraan meedoen**
- **zijn niet competitief, maar roepen juist op tot samenwerken**
- **zorgen voor een dynamische en 'aangeklede' openbare ruimte**
- **dragen bij aan een goed vestigingsklimaat voor nieuwe bedrijven en nieuwe inwoners**
- **leveren een bijdrage aan de plaatselijke economie.**

Door middel van culturele activiteiten kunnen mensen:

- **meedoen aan de samenleving: jong, oud, met of zonder beperking, vanuit alle achtergronden**
- **elkaar ontmoeten**
- **een zinvolle tijdsbesteding ervaren**
- **hun kennis en vaardigheden inzetten voor anderen**
- **samenwerken aan een gemeenschappelijk doel**
- **nieuwe dingen leren**
- **hun verbeelding vormgeven**
- **leren zich een oordeel te vormen.**

Het belang van kunst en cultuur voor de gemeente Harderwijk

Specifiek voor onze gemeente is van belang dat kunst en cultuur mensen met elkaar verbinden en met de plek waar zij wonen, met het verleden en met de toekomst. Kunst en cultuur is het fundament van de samenleving.
Wat iemand een 'Harderwieker' maakt, is cultuur.

Hoezeer de sociale cohesie wordt gestimuleerd door cultuurdeelname, bleek tijdens de lockdown. Mensen van alle leeftijdscategorieën merkten de fysieke en psychische gevolgen van het gebrek aan sociale contacten en aan de invulling van hun vrije tijd.

Niet alleen door het wegvallen van toneelvoorstellingen en de sociale contacten tijdens de koorrepetitie, maar ook door het wegvallen van een zinvolle invulling van de vrije tijd voor vrijwilligers, die vanwege hun leeftijd vaak tot de risicogroep behoren. Ook voor jongeren was het gebrek aan fysiek contact en de mogelijkheid zich te uiten door middel van bijvoorbeeld muziek en kunst, nadelig. De culturele infrastructuur (het geheel van culturele voorzieningen en netwerken) van Harderwijk is voor een deel ook de sociale infrastructuur.

Wie vormen het culturele netwerk van Harderwijk?

Het culturele netwerk van Harderwijk wordt gevormd door de talloze culturele instellingen, stichtingen en verenigingen die in onze stad actief zijn. Niet alle koren, bands, orkesten, dansgroepen, toneelclubs en andere initiatieven zijn bij de gemeente bekend. Dat hoeft natuurlijk ook niet. We noemen hieronder kort de meest bekende instellingen. De rol van al die andere instellingen is zeker niet minder belangrijk. Juist kleinschalige organisaties dicht bij huis – het koortje op het werk, de schoolband – zijn van vitaal belang voor de sociale cohesie. Mede door corona worden in de toekomst samenwerken en het delen van faciliteiten binnen het culturele netwerk steeds belangrijker én vanzelfsprekender.

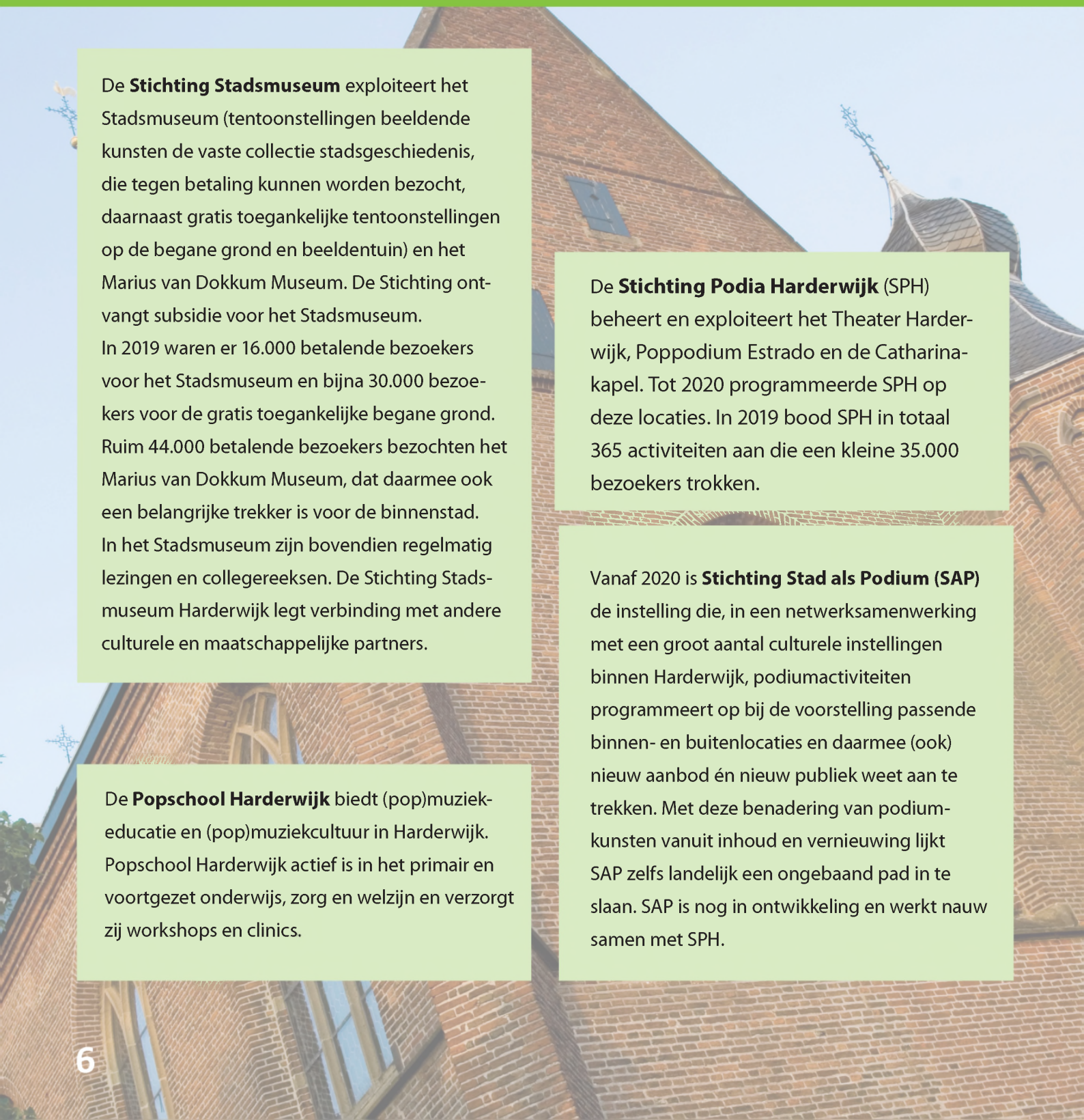

De **Stichting Stadsmuseum** exploiteert het Stadsmuseum (tentoonstellingen beeldende kunsten de vaste collectie stadsgeschiedenis, die tegen betaling kunnen worden bezocht, daarnaast gratis toegankelijke tentoonstellingen op de begane grond en beeldentuin) en het Marius van Dokkum Museum. De Stichting ontvangt subsidie voor het Stadsmuseum.
In 2019 waren er 16.000 betalende bezoekers voor het Stadsmuseum en bijna 30.000 bezoekers voor de gratis toegankelijke begane grond. Ruim 44.000 betalende bezoekers bezochten het Marius van Dokkum Museum, dat daarmee ook een belangrijke trekker is voor de binnenstad.
In het Stadsmuseum zijn bovendien regelmatig lezingen en collegereeksen. De Stichting Stadsmuseum Harderwijk legt verbinding met andere culturele en maatschappelijke partners.

De **Stichting Podia Harderwijk** (SPH) beheert en exploiteert het Theater Harderwijk, Poppodium Estrado en de Catharinakapel. Tot 2020 programmeerde SPH op deze locaties. In 2019 bood SPH in totaal 365 activiteiten aan die een kleine 35.000 bezoekers trokken.

Vanaf 2020 is **Stichting Stad als Podium (SAP)** de instelling die, in een netwerksamenwerking met een groot aantal culturele instellingen binnen Harderwijk, podiumactiviteiten programmeert op bij de voorstelling passende binnen- en buitenlocaties en daarmee (ook) nieuw aanbod én nieuw publiek weet aan te trekken. Met deze benadering van podiumkunsten vanuit inhoud en vernieuwing lijkt SAP zelfs landelijk een ongebaand pad in te slaan. SAP is nog in ontwikkeling en werkt nauw samen met SPH.

De **Popschool Harderwijk** biedt (pop)muziekeducatie en (pop)muziekcultuur in Harderwijk. Popschool Harderwijk actief is in het primair en voortgezet onderwijs, zorg en welzijn en verzorgt zij workshops en clinics.

Stichting Cultuurkust biedt vrije-tijdscursussen en workshops aan in verschillende kunstdisciplines, maar ook cultuureducatie in het primair onderwijs, maatwerk voor de maatschappelijke zorg en workshops aan bedrijven. Ook organiseert Cultuurkust open podia en festivals. Cultuurkust is niet alleen actief in Harderwijk, maar ook in de gemeenten Nunspeet, Ermelo, Putten en Nijkerk.

Bibliotheek Noordwest Veluwe verzorgt de openbare bibliotheekfunctie voor de gemeenten Nunspeet, Ermelo, Putten en Harderwijk. De belangrijkste taken van de bibliotheek zijn het stimuleren van leesplezier en het bevorderen van het lezen, het bevorderen van de taalvaardigheid en het bevorderen van informatievaardigheid (waaronder digitale vaardigheden). In 2019 had de vestiging Harderwijk in het Huis van de Stad 10.000 leden en werd de bibliotheek zo'n 184.000 keer bezocht. Tijdens de coronacrisis is het aantal uitleningen sterk gestegen

Amateurtoneelvereniging **Theaterwerkplaats** heeft eigen regisseurs, grimeurs en decorbouwers en uiteraard toneelspelers. De vereniging brengt meerdere producties per jaar op de planken.

Het **Podiumspektakel** zet elke twee jaar een unieke muzikale theatervoorstelling in Harderwijk in de open lucht neer, gebaseerd op gebeurtenissen in de geschiedenis van de stad. Tegelijkertijd worden met deze productie ook allerlei geledingen uit de samenleving met elkaar verbonden. Elke theatervoorstelling wordt drie avonden achter elkaar opgevoerd en trekt in totaal zo'n 3.500 personen publiek.

Literaire culturele kring **Apollo** organiseert onder meer literaire avonden met bekende auteurs en een cultuurcafé met open podium.

Muziekverenigingen **Crescendo** en de **Stedelijke Harmonie** verzorgen beiden muziekopleidingen voor hun leden, geven concerten en treden op bij diverse evenementen.

Vertegenwoordigers van de culturele sector (niet alleen van de genoemde instellingen) hebben in een aantal bijeenkomsten hun visie gegeven op het belang van kunst en cultuur voor de pijlers participatie, educatie en economie. De opbrengst van deze bijeenkomsten vormt de basis voor deze notitie.

Welke invloed heeft de coronacrisis op de culturele instellingen?

Uiteraard hebben de corona-uitbraak en de daarmee samenhangende maatregelen ook de culturele instellingen hard geraakt. Zij hebben tijdens de verschillende lockdowns hun deuren moeten sluiten. Een aantal instellingen heeft in deze periodes creatieve manieren bedacht om toch hun publiek te kunnen bereiken en heeft ingezet op online contacten. De kennis en ervaring die zij daarmee hebben opgedaan, nemen ze vanzelfsprekend mee. Toch ondervindt de hele culturele sector de nadelige gevolgen van de lockdowns en van de 1,5-meter-maatregelen. Welke langere-termijngevolgen dit uiteindelijk heeft, zowel financieel als sociaal als inhoudelijk, kan pas worden vastgesteld na afloop van de coronacrisis, wanneer er sprake is van een terugkeer naar 'normaal'.

Wat doet de gemeente op het gebied van kunst en cultuur?

De gemeente faciliteert en stimuleert culturele instellingen, zodat zij in staat zijn om in Harderwijk een goed cultureel en kunstzinnig klimaat in stand te houden, onder meer door middel van samenwerking in een stevig cultureel en maatschappelijk netwerk. Soms is de gemeente ook opdrachtgever, bijvoorbeeld als het gaat om het vormgeven van de openbare ruimte met beeldende kunst of gedichten.
Dat faciliteren en stimuleren gebeurt soms door middel van een subsidie (aan de hand van vooraf vastgestelde criteria), maar kan bijvoorbeeld ook de vorm aannemen van hulp bij het vinden van geschikte huisvesting of het met elkaar in contact brengen van mensen en instellingen. Culturele instellingen hebben niet alleen contact met andere culturele instellingen, maar ook met maatschappelijke instellingen.

Harderwijk ziet een voortrekkersrol voor zichzelf in de samenwerking met de andere gemeenten binnen de regio Noord-Veluwe en met gemeenten buiten deze regio. De kennis en expertise van de Harderwijkse culturele instellingen zou interessant kunnen zijn voor instellingen uit andere gemeenten. Daarmee sluiten we aan bij de lijn die de provincie Gelderland kiest, voor het denken in regionale en bovenregionale samenwerking in plaats van een uitsluitend lokale focus.

Op het specifieke gebied van kunst en cultuur bestaat er voor een gemeente maar één wettelijke verplichting, namelijk die om de inwoners toegang te bieden tot een bibliotheekvoorziening. Daarnaast speelt cultuur een rol in de taak die gemeenten vanuit het VN-verdrag Handicap (2016) hebben om iedereen de mogelijkheid te bieden volwaardig aan de samenleving deel te nemen.

Wat was de focus van het vorige kunst- en cultuurbeleid?

De vorige cultuurnota heette Bouwen aan Betekenis, nota kunst en nota cultuur in Harderwijk 2011-2016.
In deze nota lag de focus met name op:

- de sleutelpositie van kunst en cultuur
- de rol van cultuur voor een aantrekkelijke leefomgeving
- een duidelijke identiteit van de stad richting bezoekers en toeristen
- kunst en cultuur als middel voor de beleving van en de dialoog over kernwaarden.

In de afgelopen jaren is de focus van het maatschappelijk beleid verschoven naar:

- participatie en
- educatie

Ook is het belang van cultuur voor de lokale economie is nog beter onderkend dan tijdens de vorige beleidsperiode. Met deze verschuiving van focus is het wenselijk geworden het kunst- en cultuurbeleid te herzien.

Wat zijn de doelstellingen van het kunst- en cultuurbeleid 2021-2024?

Met het kunst- en cultuurbeleid voor de komende periode worden de volgende doelstellingen nagestreefd.

Op het gebied van participatie:
Alle inwoners van Harderwijk en Hierden moeten kunnen meedoen in de samenleving door actieve en/of passieve cultuurdeelname. Door middel van cultuur kunnen zij elkaar ontmoeten en (samen)werken aan eigen of gezamenlijke (culturele) doelen. Cultuur biedt hen een zinvolle invulling van hun vrije tijd, waarbij zij hun kennis en kunde kunnen inzetten.

Op het gebied van educatie:
Cultuur draagt eraan bij dat inwoners van Harderwijk en Hierden een leven lang kunnen leren. Op school en buitenschools is er cultuureducatie voor de jeugd en er zijn cursussen en workshops voor volwassenen. Er is ruimte voor talentontwikkeling en voorbereiding op een beroepsopleiding. Cultuur levert een belangrijke bijdrage aan de bestrijding van laaggeletterdheid en aan het verwerven van digitale vaardigheden. Door deelname aan culturele activiteiten kan iedereen zich op diverse terreinen en niveaus blijven ontwikkelen. Meer in het algemeen draagt cultuurdeelname bij aan de ontwikkeling van creativiteit en inventiviteit.

Op het gebied van economie:
Cultuur geeft een gemeente een eigen gezicht. Een breed aanbod van culturele activiteiten voor alle inwoners draagt substantieel bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners en bedrijven. Bovendien doen bezoekers aan culturele activiteiten ook bestedingen bij de lokale ondernemers. Kunst, cultuur en erfgoed zijn belangrijke trekkers voor toeristen. Daarnaast is er een zeker economisch voordeel wanneer door middel van cultuur sociale problematiek, zoals eenzaamheid en de negatieve gevolgen daarvan voor de gezondheid, of jeugdproblematiek, kan worden verminderd of zelfs voorkomen.

De uitgangspunten voor het kunst- en cultuurbeleid 2021-2024

Pijler Participatie

Uitgangspunt

Wij vinden het belangrijk dat alle inwoners van Harderwijk kunnen meedoen aan de samenleving, anderen kunnen ontmoeten en hun netwerk kunnen uitbreiden. Om dat te bereiken, willen we ook in de komende beleidsperiode kunst en cultuur inzetten.

Cultuur draagt bij aan participatie doordat mensen die actief dan wel passief aan cultuur doen, anderen ontmoeten en met anderen samenwerken aan gezamenlijke doelen. Met name is dit te zien bij gezamenlijke activiteiten als muziek maken of een toneelvoorstelling op de planken brengen. Maar ook het bezoeken van een concert of een tentoonstelling brengt mensen tot elkaar: gezamenlijke interesse en het uitwisselen van ervaringen en meningen zijn belangrijke elementen voor meer diepgaande gesprekken.

Cultuur bewerkstelligt sociale cohesie op het niveau van de gemeente, maar ook in wijken en buurten en zelfs op straatniveau. Elkaar kennen is een voorwaarde voor het vragen én bieden van onderlinge hulp en steun. Door middel van cultuur kunnen mensen een sociaal netwerk opbouwen en onderhouden. Het hebben van zo'n netwerk draagt bij aan sociale zekerheid en daarmee aan welzijn en welbevinden.

Mensen willen graag ergens bij horen en gewaardeerd worden. Door hun capaciteiten (op alle niveaus) in te zetten voor culturele doelen, ervaren vrijwilligers voldoening. In het verlengde hiervan draagt cultuur ook bij aan het welbevinden van mensen, aan hun gezondheid en hun veerkracht.

Cultuur zorgt voor verbinding tussen mensen van verschillende achtergronden en leeftijden, en tussen mensen die uiteenlopende vaardigheden hebben. Daarmee wordt ook een bodem gelegd voor dialoog tussen mensen met verschillende meningen. Dit zien we bij uiteenlopende activiteiten zoals het Podiumspektakel en voorstellingen van de Theaterwerkplaats, maar ook bij de podiumprogrammering van (voorheen) SPH en (nu) SAP. Cultuur raakt hiermee aan burgerschap en maakt dan ook onderdeel uit van activiteiten zoals Kleurrijk Harderwijk.

Festivals zijn een uitgesproken voorbeeld van culturele activiteiten die voor verbinding zorgen, niet alleen tussen deelnemende organisaties onderling, maar ook binnen het diverse publiek dat door festivals wordt aangetrokken.

Cultuur draagt bij aan integratie, zeker ook door activiteiten met als doel het terugdringen van laaggeletterdheid en het verbeteren van digitale vaardigheden. Hierin speelt de bibliotheek een belangrijke rol. Theater, dans, zang en muziek worden ingezet om taalvaardigheid te bevorderen.

Maar ook kan door het inzetten van cultuur het beroep dat moet worden gedaan op professionele jeugdhulpondersteuning afnemen.

Het culturele veld spant zich in om cultuur laagdrempelig aan te bieden. Er zijn verschillende mogelijkheden voor mindervermogenden om aan cultuur deel te nemen. Activiteiten vinden niet alleen plaats in de binnenstad, maar ook in de wijken. Het Marius van Dokkummuseum biedt inhoudelijk toegankelijke kunst, waar ook mensen op af komen die niet zo vaak naar een museum gaan.

Een belangrijk aspect van cultuur en van culturele instellingen is, dat er veel, heel veel vrijwilligers werken. De bibliotheek en het Stadsmuseum bijvoorbeeld, zouden niet kunnen bestaan zonder vrijwilligers, die daarmee een (letterlijk en figuurlijk) waardevolle bijdrage leveren aan de samenleving.

Het Stadsmuseum, de Popschool en Cultuurkust ontvangen sinds twee jaar een extra subsidie waarmee doelen worden nagestreefd die raakvlak hebben met het sociaal domein, bijvoorbeeld het betrekken bij kunst en cultuur van bijzondere doelgroepen als mensen met een fysieke of verstandelijke beperking. Op deze manier wordt innovatief aangesloten bij de werkwijze van de Geluksroute en Positieve Gezondheid. Vanzelfsprekend werken de culturele instellingen samen met andere maatschappelijke instellingen die zich er ook voor inzetten dat zo veel mogelijk mensen kunnen meedoen aan de samenleving. Naast onderwijs, welzijn en zorg is sport een partner waarmee de samenwerking steeds belangrijker wordt. De doelen die met het sportbeleid worden nagestreefd, komen immers voor een deel overeen met die van het cultuurbeleid: meedoen, gezondheid, zinvolle vrijetijdsbesteding. GA!Harderwijk is hierin een belangrijke spil.

Cultuur als middel om participatie te bewerkstelligen, raakt aan heel veel beleidsterreinen. Het voert te ver om deze hier allemaal te benoemen, maar het is duidelijk dat cultuur een integraal onderdeel vormt van de middelen die voor dit doel worden ingezet.

Pijler Educatie

Uitgangspunt

Wij vinden het belangrijk dat mensen van alle leeftijden op alle niveaus de mogelijkheid hebben om zich te ontplooien, om nieuwe dingen te leren en om hun creativiteit en verbeelding vorm te geven. Wij vinden het belangrijk dat inwoners met talent worden gestimuleerd om dit talent verder te ontwikkelen. Ook vinden we het belangrijk dat de geschiedenis van Harderwijk voor iedereen toegankelijk is. Om dat te bereiken, willen we ook in de komende beleidsperiode kunst en cultuur inzetten.

Cultuur biedt mensen van alle leeftijden mogelijkheden om zichzelf te ontwikkelen op elk gewenst niveau. Door middel van cultuur kun je nieuwe dingen leren – over kunst en cultuur, maar ook over andere onderwerpen en over jezelf. Dit gebeurt uiteraard op scholen. Veel culturele instellingen in Harderwijk zijn betrokken bij kunst- en cultuuronderwijs in het primair en het voortgezet onderwijs. Zo verzorgt Cultuurkust het Kunstmenu, Cultuureducatie met Kwaliteit en het Leerorkest voor het primair onderwijs en biedt de Popschool projecten aan voor het voortgezet onderwijs. Maar het kan zelfs al vroeger beginnen: Muziek op Schoot is een programma voor heel jonge kinderen en speelt in op het muzikale en ritmegevoel van baby's en peuters. Ook in buitenschoolse programma's is een deel van het aanbod cultureel. De doorstroom van binnenschoolse naar buitenschoolse educatie verbindt de pijlers Educatie en Participatie.

Taalontwikkeling, sterk verbonden met leesplezier, is een wezenlijke rol van Bibliotheek Noordwest Veluwe. De bibliotheek biedt een doorlopende lijn voor de taal-ontwikkeling van heel jong (BoekStart) via het onderwijs (Bibliotheek op School, Zomerschool) tot volwassenen (taallessen aan anderstaligen, laaggeletterdheidsbestrijding en trainingen in digitale vaardigheden). Lees- en (digi)taal-vaardigheden zijn immers essentieel om goed voorbereid de arbeidsmarkt op te gaan.

Het Stadsmuseum levert niet alleen een bijdrage aan het onderwijs met educatieve programma's, projecten en rond-leidingen, maar biedt ook mensen de kans hun vaardig-heden en talenten te ontwikkelen als vrijwilliger of stagiair. Dat laatste geldt, zoals gezegd, voor veel meer culturele instellingen en projecten: kunst en cultuur is ondenkbaar zonder de inzet van vrijwilligers, die zich daarin veelzijdig kunnen ontwikkelen.

De Sport- en Cultuurwijzer maakt het voor alle leeftijden mogelijk om laagdrempelig kennis te maken met kunst en cultuur en voor gezinnen met een kleine beurs is er het JeugdFonds Sport en Cultuur. Voor dit laatste fonds worden middelen voor bestaanszekerheid ingezet ten behoeve van laagdrempelige participatie.

Uiteraard zijn er ook mogelijkheden om naast het regulier onderwijs cursussen te volgen: muziekles, toneelles, schilderles, dansles – als hobby of als voorbereiding op een beroep. Zowel lessen voor amateurs als talentonwikkeling worden in Harderwijk onder meer aangeboden door Cultuurkust en de Popschool. Kruisverbanden tussen scholen en culturele instellingen om culturele ontwikkeling verder te stimuleren, liggen voor de hand. Als gemeente willen we nog meer inzetten op talentontwikkeling, ook voor talentrijken uit de regio.

De geschiedenis van een stad kan je veel vertellen over de maatschappij van nu. Hiervoor kan men onder meer terecht bij de stadsgidsen, het Stadsmuseum, Oudheidkundige Vereniging Herderewich, de Stichting Joods Erfgoed Harderwijk en het Historisch Kenniscentrum.
Cultuur past naadloos in het concept Een Leven Lang Leren. Tot op hoge leeftijd kunnen mensen zich ontwikkelen, nieuwe dingen leren en hun verbeelding vormgeven, ook via minder gebaande paden. De bibliotheek vervult daarin een belangrijke rol door het aanbod van media voor mensen die graag lezen en hun kennis uitbreiden. De Popschool biedt cursussen aan voor 'laatbloeiers'. Maar evengoed zijn er ook mogelijkheden voor mensen met veel ervaring om die ervaring aan volgende generaties over te dragen. Denk hierbij aan de reeds genoemde vrijwilligers die zich inzetten voor kunst en cultuur.
Een voorbeeld van het gebruik van culturele expressie als medium om kennis op andere terreinen over te brengen zijn de toneelvoorstellingen waarmee aandacht wordt gevraagd voor de Week van de Eenzaamheid.

Ook als het gaat om educatie werken culturele instellingen samen met andere maatschappelijke instellingen. Met name de samenwerking met sportinstellingen krijgt steeds meer aandacht, omdat doelen en doelgroepen elkaar voor een deel overlappen en de samenwerking goede resultaten kan afwerpen.

Pijler Economie

Uitgangspunt

Wij vinden het belangrijk dat Harderwijk een eigen identiteit heeft en mede om die eigenheid wordt gekozen als een plek om te bezoeken, te winkelen, vrije tijd te besteden, te gaan wonen en te gaan werken. Om dat te bereiken, willen we ook in de komende beleidsperiode kunst en cultuur inzetten.

De verbanden tussen kunst, cultuur en erfgoed enerzijds en economie anderzijds kent verschillende aspecten. Cultuur wordt als vanzelfsprekend ingezet om het beeld, het imago van een gemeente vorm te geven. Heerlijk Harderwijk maakt graag gebruik van het cultureel en erfgoed aanbod om de gemeente op de kaart te zetten.

Cultuur, cultureel erfgoed en de stadsgeschiedenis vormen een belangrijk onderdeel van de identiteit van een stad. Niet alleen het visserijverleden van Harderwijk zegt iets over wie en wat 'de Harderwijker' is, ook al die andere verhalen, voorwerpen, gebouwen, pleinen en plaatsen in de stad maken ons uniek. Podiumkunstvoorstellingen, zowel professionele georganiseerd door Stad als Podium als amateurkunstvoorstellingen zoals die van het Podiumspektakel, kunnen die identiteit mede vormgeven en versterken. Verbondenheid met de eigen stad en identiteit zijn belangrijke factoren voor de binding van inwoners aan bijvoorbeeld hun lokale ondernemers. Een (mede door cultuur) levendige binnenstad draagt in belangrijke mate bij aan winkel- en horecabezoek. Hoewel het onderhouden van het (monumentaal) cultureel erfgoed bij het domein Ruimte ligt, is er een aanzienlijke overlap met kunst en cultuur als het gaat om de positionering van het tastbaar verleden van Harderwijk.

Een herkenbare identiteit en een levendig stadscentrum zijn ook van groot belang voor het aantrekken van toeristen. Voor deze doelgroep én voor de eigen inwoners zijn de festivals in Harderwijk een belangrijke trekker. Lalaland en Blije Bietjes lieten de afgelopen jaren zien dat de avontuurlijke 'reuring' van festivals veel belangstelling voor de stad kan genereren. Ook arrangementen waarin cultuur en erfgoed worden gecombineerd met bijvoorbeeld watertoerisme en de natuur van de Veluwe zijn voor toeristen interessant. Dit raakt niet alleen de gemeente, maar ook de regio Noord-Veluwe en kent (bijvoorbeeld in de vorm van de Hanze) zelfs nationale en internationale aspecten.

Kunst, cultuur en erfgoed zijn belangrijke componenten van een aantrekkelijk vestigingsklimaat. De meeste nieuwe inwoners vinden het belangrijk dat zijzelf en hun kinderen kunnen kiezen uit een breed aanbod aan culturele en kunstzinnige activiteiten. Daarmee wordt de gemeente ook aantrekkelijk voor nieuwe bedrijven, wat de werkgelegenheid en het welstandsniveau positief beïnvloedt.

Ook langs een andere weg levert cultuur een bijdrage aan de werkgelegenheid: vrijwilligerswerk voor culturele instellingen levert kansen op voor het toeleiden van mensen naar de arbeidsmarkt.

De specifieke kennis en expertise van culturele instellingen kan interessant zijn voor het bedrijfsleven en vice versa. Zo is er een goede relatie tussen het Stadsmuseum en hun huisbank die het aspect 'geld' ver overstijgt.

Het meedoen aan culturele activiteiten heeft een aangetoond positief effect op het welbevinden van mensen van alle leeftijden. Mensen die actief of passief aan kunst en cultuur doen, voelen zich minder eenzaam en gezonder dan mensen die dat niet doen. Ook op het gebied van jeugdproblematiek kan cultuur een positieve rol spelen. Het maatschappelijk voordeel (en daarmee het economisch voordeel) dat dit oplevert, is niet exact te berekenen, maar moet zeker niet worden onderschat.

Randvoorwaarden

Om de doelstellingen van het cultuurbeleid te kunnen halen, is ten minste het volgende noodzakelijk:

- de erkenning van het sociale, educatieve en economische belang van een sterke culturele infrastructuur;
- een goede samenwerking tussen de culturele instellingen onderling en tussen de culturele instellingen enerzijds en de maatschappelijke instellingen (onderwijs, zorg, welzijn, sport) anderzijds;
- een goed onderhouden netwerk van gebouwde voorzieningen, waaronder een goed geoutilleerd (multifunctioneel) binnenpodium;
- een open werkrelatie tussen de structureel gesubsidieerde grotere instellingen en de gemeente;
- inhoudelijk en bedrijfsmatig zelfstandig functionerende grotere instellingen;
- een bepaalde mate van zekerheid omtrent gemeentelijke subsidies voor de structureel gesubsidieerde instellingen. Zij dienen ook zelf in te zetten op financiële duurzaamheid;
- ruimte (vanuit de gemeente en de culturele instellingen) voor innovatie en out-of-the-box-denken, zowel waar het gaat om de culturele activiteiten als daar waar het gaat om bovenlokale en/of boven-regionale samenwerking.